هەرێمی کوردستان – عێراق
ئەنجومەنی وەزیران
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی

اقليم كوردستان - العراق
مجلس الوزراء
وزارة التعليم العالي و البحث العلمي
مديرية الشؤون القانونية

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers
Ministry of Higher Education & Scientific Research

ڕێنمایی ژمارە (5) بۆ سالی خویندنی (2020-2021)
ڕێنمایی وەرگرتنی قوتابیان/خویندکاران لە زانکۆکانی هەرێم

بڕگەی یەکەم: مافی وەرگرتن و پێشکەش کردنی فۆرم:

1- هەر قوتابی/ خوێندکارێک کە فۆرمی وەرگرتن پێشکەش دەکات مەرج نییە وەربگیرێت، چونکە وەرگرتن بە پێی چەند بنەمایەکی زانستی عەدالەت ئامێزو لە سەر بنچینەی کێبڕکێی کۆنمرە لە نێوان تێکڕای قوتابیان/ خوێندکاران دەبێت.
2- وەرگرتن لە بەشەکان بە شێوازی وەرگرتنی ناوەندی (قبول مركزی) وە بە ئەژمار کردنی سیستەمی (کریدت) بۆ هەموو کۆلێژ و بەشەکان جێبەجێ دەکرێت (جگە لەکۆمەڵەی پزیشکی) قوتابی/ خوێندکار مافی وەرگرتنی تەنها لە یەک شوێن هەیە لە زانکۆ حکومییەکان بە گشتی.
3- هەموو دەرچووانی پۆلی دوانزەی ئامادەیی بۆ ساڵی خوێندنی (2019-2020) بەهەر دوو خولەوە بەشدار دەبن لە یەک پرۆسەی پێشبڕکێ.
4- قوتابی/ خوێندکار مافی نییە لە هەمان کاتدا خوێندکار بێت لە زانکۆ یان پەیمانگەی حکومی و زانکۆیەک و پەیمانگەیەکی تایبەت (ئەهلی)، ئەگەر خوێندکارێک لە زانکۆ یان پەیمانگەی حکومی و لە هەمان کاتیش لە زانکۆ و پەیمانگەی تایبەت (ئەهلی) وەرگیرا، ئەوا پێویستە لە سەری لە ماوەی (10) ڕۆژ دوای ڕاگەیاندنی ناوەکان بڕیاری خۆی بدات و لە زانکۆ و پەیمانگەی حکومی یان لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتەکە داوای کێشانەوەی دۆسیە و سڕینەوەی ناو بکات، بە پێچەوانەوە لێپێچینەوەی یاسایی لەگەڵ دەکرێت.
5- ئەو قوتابی/ خوێندکارەی کە ساڵانی پێشتر فۆرمی پێشکەش کردووە لە یەکێک لە کۆلێژ و فاکەڵتی یان پەیمانگەکانی هەرێم وەرگیراوە و ئەگەر پەیوەندی بە خوێندنەکەی کردبێت یان نەکردبێت مافی نییە جارێکی تر داواکاری وەرگرتن پێشکەش بکات بۆ زانکۆلاین ئەمە وەرگیراوانی پارالێل و ئێوارانیش دەگرێتەوە.
6- ڕێزبەندی و هەڵبژاردەکان (اختیارات) بە پێی ئارەزووی خوێندکار/ قوتابی دەبێت بە پێی بڕیاری خۆی کە پێوەرێکی گرنگ و سەرەکییە لە دیاریکردنی شوێنی وەرگرتنی، بە مەرجێک لە **(50)** هەڵبژاردن کەمتر نەبێت ، پێویستە لە سەر قوتابی/ خوێندکار ڕەچاوی مەرجە گشتی و تایبەتییەکانی وەرگرتن بکات و تەنها ئەو خوێندن و بەشانە هەڵبژێرێت کە لەگەڵ ئارەزووی خۆی و لقی خوێندنی ئامادەییەکەی دەگونجێت .
7- ئەگەر قوتابی/ خوێندکار فۆرمی پێشکەش کردو ناوی لە هیچ کۆلێژێک یان پەیمانگەیەک دەرنەچوو بە هۆی کەمی و نەگونجانی هەڵبژاردنەکانی، ئەوا ناوەندی وەرگرتن هەڵدەستێت بە دابەش کردنی ئەو قوتابی/ خوێندکارانە لە سەر ئەو کورسییانەی خوێندن کە لە زانکۆکان بە بەتاڵی دەمێننەوەو بە ڕەچاوکردنی کەمترین کۆنمرەی وەرگیراو .
8- ئەو قوتابی/ خوێندکارانەی کە بە هۆی کەمی کۆنمرەکانیان لە هیچ کۆلێژ یان پەیمانگەیەک وەرناگیرێن بۆیان هەیە لە ساڵی ئایندەدا دووبارە بچنەوە کێبڕکێ بە پێی کۆنمرەی ساڵی دووەمی پێشکەش کردن، وە ئەو مافەشیان تەنها بۆ یەک ساڵ پێدەدرێت، واتە دەرچووانی ئامادەیی زانستی و وێژەیی تەنها دوو ساڵ مافی پێشکەش کردنیان هەیە و ساڵی دووەمیش تەنها بۆ ئەو دەرچووانە دەبێت کە پێشتر لە هیچ زانکۆ و پەیمانگەیەکی حکومی و تایبەت لە ناوەوەو دەرەوەی هەرێم وەرنەگیرابن.

بڕگەی دووەم: مەرجە گشتییەکانی وەرگرتن:

ئەو قوتابی/ خوێندکارەی لە زانکۆ و پەیمانگەکان وەردەگیرێت پێویستە ئەم مەرجانەی خوارەوەی تێدابێت:

1- خاوەنی ڕەگەزنامەی عێراقی بێت، وە بۆ ئەو قوتابیانەی کە عێراقی نین پێویستە کارتی نیشتەجێ بوونی هەرێمیان هەبێت.

2- دەرچووی ئامادەییەکانی سەر بە وەزارەتی پەروەردەی هەرێمی کوردستان بێت و بڕوانامەکەی پەسەند کرا بێت لە لایەن بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردەی پارێزگاکەیەوە.

3- لە پشکنینی پزیشکی دەرچووبێت بە پێی ئەو مەرجە تایبەتییانەی بۆ هەر خوێندنێک دیاریکراوە.

4- تەمەنی لە (30) ساڵ زیاتر نەبێت بۆ خوێندنی بەیانیان جگە لە (کۆلێژ و بەشەکانی پەروەردەی وەرزش) کە نابێت قوتابی تەمەنی لە (25) ساڵ زیاتر بێت، ئەو قوتابی/ خوێندکارەی تێکڕای نمرەی پۆلی دوانزەی لە (80%) بە سەرەوەیە ڕەچاوی مەرجی تەمەنی بۆ ناکرێت ، وە ئەم مەرجە ئامادەییە پیشەییەکانیش دەگرێتەوە جگە لە (کۆلێژ و بەشەکانی پەروەردەی وەرزش).

5- دەرچووانی خوێندنی کوردی لە ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم لە لایەن لێژنەیەکی تایبەت لە وەزارەت بە هەماهەنگی زانکۆکان بە پێی شایستە بوونیان سەیری داواکارییەکانیان دەکرێت.

6- سەبارەت بە وەرگرتنی قوتابیان/ خوێندکارانی قوتابخانە نێودەوڵەتییەکانی هەرێمی کوردستان کار بەڕێنمایی حکومەتی هەرێمی کوردستان/ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە (4168) لەڕێکەوتی (2020/7/19) دەکرێت.

بڕگەی سێیەم: وەرگرتنی دەرچووانی لقی زانستی و وێژەیی ئامادەییەکانی هەرێم:

1- دەرچووانی پۆلی دوانزەی ئامادەیی بەشی زانستی بۆ پێشکەش کردنی داواکاری وەرگرتن لە کۆلێژ و بەشەکانی (کۆمەڵەی پزیشکی، ئەندازیاری، زانست) دەتوانن تەنها نمرەی وانە پەیوەندیدارەکان (فیزیا، کیمیا، بیرکاری، زیندەوەرزانی، زمانی ئینگلیزی) ئەژمار بکەن، ئەژمار کردنی نمرەی وانەکانی تر ئارەزوو مەندانە دەبێت، بە مەرجێک پێشکەشکار لە سەرجەم وانەکان دەرچووبێت.

2- ئەژمارکردنی ڕێژەی پۆلی (10) و (11) بە شێوازێکی یەکخراو لە ئەرکی وەزارەتی پەروەردە دایە و هەر پێداچوونەوەیەک لە سەر کۆنمرەی ئامادەیی بەرەو ڕووی وەزارەتی پەروەردە دەکرێتەوە.

3- لێژنەیەکی تایبەت کە بە سەرۆکایەتی یاریدەدەری بەڕێوەبەری گشتی کاروباری هونەری لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی پەروەردەی پارێزگاکان پێک دەهێنرێت، ئەو لێژنەیە فۆرم و بڕوانامەی دەرچوون ووردبین دەکات بەرپرسیارییەتی ڕاستی و دروستیی زانیارییەکان لە ئەستۆی بەڕێوەبەرایەتی پەروەردە و بەڕێوەبەرایەتییە گشتییەکانی پەروەردەی پارێزگاکان دایە.

4- ئەو قوتابی/ خوێندکارەی کە دووبارە تاقیکردنەوەی (باشتر کردنی تێکڕا) واتە (تحسين معدل) دەکات مافی پێشکەش کردنی بۆ هیچ جۆرە سیستەمێکی وەرگرتن (زانکۆلاین، پارالێل، ئێواران) نابێت، لە ساڵی داهاتوودا دوای چاک کردنی تێکڕای نمرەکەی داواکاری وەرگرتن پێشکەش دەکات.

بڕگەی چوارەم :مەرجە تایبەتییەكانی وەرگرتن:

ز	پێشكەش كردن بۆ	بە مەرجێك
أ	كۆلێژە پزیشكییەكان (پزیشكی ، پزیشكی ددان ، دەرمانسازی)	تێكڕای نمرەی پۆلی دوانزە لە **(85%)** كەمتر نەبێت.
ب	كۆلێژی پزیشكی ڤێترنەری	وەرگرتنی دەرچووان لە كۆلێژی ڤێترنەری كە لە زانكۆی سلێمانی و زانكۆی دهۆك هەیە ڕێژەی وەرگرتن (70%) بۆ پارێزگایە و (30%) بۆ پارێزگاكانی تر دەبێت.
ج	كۆلێژی ئەندازیاری نەوت و كیمیاوی (بەشەكانی نەوت ، پترۆل ، كیمیاوی)	تێكڕای نمرەی پۆلی دوانزە لە **(80%)** كەمتر نەبێت، پێش ئەژماركردنی سیستەمی كریدیت.
د	بەشەكانی ئەندازیاری لە زانكۆكان جگە لە بەشەكانی خاڵی (ج)	تێكڕای نمرەی پۆلی دوانزە لە **(80%)** كەمتر نەبێت ، پێش ئەژماركردنی سیستەمی كریدت، بەشەكانی بیناسازی و تەلارسازی نابێت نەخۆشی ڕەنگبینی (عمى الالوان) ی هەبێت.
هـ	بەشی ئەندازیاری فڕۆكەوانی لەزانكۆی سەلاحەددین.	خوێندن لەم بەشە بەهەمان مەرجەكانی بەشەكانی ئەندازیاری لەزانكۆكان دەبێت، دووساڵی یەكەمی خوێندن لە زانكۆی سەلاحەددین لە هەولێر وە دوو ساڵی دووەمی خوێندن لە زانكۆی (Nationa Aviation) لە ئۆكرانیا دەبێت، كرێی چوار ساڵی خوێندن و خەرجی مانەوەو هاتووچۆ وخەرجی ڕۆژانە لە ئۆكرانیا لە سەر ئەستۆی خودی قوتابی دەبێت ، قوتابی/ خوێندكار دوو یروانامە وەردەگرێت (ئۆكرانی و زانكۆی سەلاحەددین).
و	بەشەكانی ئەندازیاری لە كۆلێژە تەكنیكییەكان	تێكڕای نمرەی پۆلی دوانزە لە **(80%)** كەمتر نەبێت، پێش ئەژماركردنی سیستەمی كریدیت.

ز	کۆلێژەکانی پەرستاری لە هەر زانکۆیەک	پێویستە چاوپێکەوتن لە کۆلێژەکە ئەنجام بدات ، پاش ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی وەرگرتن وکورسییەکانی خوێندن لە کۆلێژەکانی پەرستاری لە هەر زانکۆیەک لە (25%) بۆ ڕەگەزی نێر و لە (75%) بۆ ڕەگەزی مێ دەبێت، جگە لە بەشی مامانی لە کۆلێژی پەرستاری لە زانکۆی هەولێری پزیشکی تەنها بۆ ڕەگەزی مێینەیە.
ح	کۆلێژی زانستە تەندروستییەکان بەشەکانی (کیمیای ژیانی کلینکی، مایکرۆبایلۆجی پزیشکی، چارەسەری سروشتی)، زانکۆی هەولێری پزیشکی و کۆلێژی زانستی تەندروستی بەشەکانی (زانستی لابوردی پزیشکی، زانستی سڕکردن) لە زانکۆی دهۆک، بەشی میدیکەڵ مایکرۆبایۆلۆجی، کلینیکەڵ سایکۆلۆجی لە زانکۆی کۆیە	بۆ زانین دەرچووانی ئەم بەشانە نازناوی پزیشک وەرناگرن و ماوەی خوێندنیان چوار ساڵە.
ط	پلان دانان جهی / زانکۆی دهۆک	وەرگرتن بۆ بەشی زانستییە، دەبێت کۆنمرەی قوتابی (74%) کەمتر نەبێت، پێش ئەژمارکردنی سیستەمی کریدیت و خوێندن لەم بەشە بە زمانی ئینگلیزیە. خوێندن لەم بەشە (5) پێنج ساڵە، وە بڕی تێچووی خوێندن ($3000) سێ هەزار دۆلارە بۆ هەر ساڵێکی خوێندن و ساڵی پێنجەم بە خۆڕاییە، قوتابی/ خوێندکار ساڵی یەکەم کۆرسی یەکەم زمانی ئینگلیزی دەخوێنێت و لە کۆرسی دووەم دەست بە خوێندنی زانستی دەکات و تەمەنی پێشکەشکار نابێت لە (30) ساڵ زیاتر بێت.
ی	بایۆ میدیکاڵ/ کۆلێژی ئەندازیاری / زانکۆی دهۆک	بۆ زانین ئەم بەشە بڕی تێچووی خوێندنی ($4000) چوار هەزار دۆلارە بۆ هەر ساڵێکی خوێندن.
ک	بەشی زانستی تاقیگەی پزیشکی لە زانکۆی چەرموو و ڕاپەرین	وەرگرتن لەم بەشە بۆ دەرچووانی لقی زانستییە و خوێندن بە زمانی ئینگلیزیە.

بڕگەی پێنجەم: وەرگرتنی دەرچووانی ئامادەییە پیشەییەکان لە زانکۆ و پەیمانگەکانی هەرێم:

1- یەکەمی دەرچووانی ئامادەییە پیشەییەکان لە سەر ئاستی پارێزگا لە کۆلێژی هاوتا بە پسپۆرییەکەی لە زانکۆکانی هەرێم وەردەگیرێت، بە مەرجێک تێکڕای نمرەکەی لە (80%) کەمتر نەبێت، ئەگەر تێکڕای نمرەکەی لە (80%) کەمتر بوو ئەوا دەتوانێت بە سیستەمی پارالێل وەربگیرێت.
2- یەکەم و دووەم و سێیەمی دەرچووانی ئامادەییە پیشەییەکان لە سەر ئاستی پارێزگا ئەگەر تێکڕای نمرەیان لە (80%) کەمتر بوو ئەوا لە کۆلێژە تەکنیکییەکان لە بەشی هاوتا بە پسپۆرییەکەی وەردەگیرێت بە سیستەمی پارالێل، ئەگەر نمرەکانیان لە سەرووی (70%) بوو دەتوانن لە بەشە هاوتاکانیان لە پەیمانگە تەکنیکییەکانی زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان بە شێوەی گشتی وەربگیرێن.
(یەکەم و دووەم و سێیەمی دەرچووان لە سەر ئاستی هەر دوو خولی یەکەم و دووەم ئەژمار دەکرێت).
3- دەرچووانی ئامادەییە پیشەییەکان لە هەر دوو خولی یەکەم و دووەم تەنها لە بەشی هاوپسپۆر لە پەیمانگەکان وەردەگیرێن ، بە مەرجێک تێکڕای نمرەکانیان لە (70%) کەمتر نەبێت، ئەگەر تێکڕای نمرەکانیان لە (70%) کەمتر بوو تاکو (60%) ئەوا بە پێی ڕێنماییەکانی پارالێل وەردەگیرێن ، بە مەرجێک ژمارەی وەرگیراوان لە (25%) ی پلانی وەرگرتن زیاتر نەبێت.
4- دەرچووانی ئامادەییە کشتوکاڵییەکان ئەگەر کۆنمرەیان (75%) بە سەرەوە بوو ئەوا مافی وەرگرتنیان لە کۆلێژەکانی کشتوکاڵ لە زانکۆکانی تری هەرێم دەبێت (لە بەر نەبوونی بەشی هاوپسپۆریان لە زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان).
(جگە لە قوتابی/ خوێندکاری یەکەم و دووەم و سێیەم کە بە پێی ڕێنماییەکانی ئامادەییە پیشەییەکان وەردەگیرێن).
5- دەرچووانی ئامادەییەکانی مامانی وەردەگیرێن لە بەشی ئافرەتان و منداڵبوون لە پەیمانگەی تەکنیکی هەولێر و سۆران وە بەشی ژنان و منداڵبوون لە پەیمانگەی تەکنیکی سلێمانی وەردەگیرێن لە سەر ئاستی پارێزگا.
6- سەبارەت بە دەرچووانی ئامادەییە پیشەییەکان تەنها لە ساڵی دەرچوونیان دا مافی پێشکەش کردنیان هەیە، واتە دەرچووانی ساڵانی پێشتر مافی پێشکەش کردنیان نییە.

بڕگەی شەشەم: وەرگرتنی دەرچووانی ئامادەییەکانی خوێندنی ئیسلامی:

1- دەرچووانی ئامادەییەکانی خوێندنی ئیسلامی سەر بە وەزارەتی پەروەردە لە ڕێگەی چاوپێکەوتن و تاقیکردنەوە لە لایەن لێژنەیەکی تایبەتەوە کە پێک دێت لە ئەندامانی وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی وە نوێنەرێک لە وەزارەتی ئەوقاف بە پێی کۆنمرەی پۆلی دوانزەی ئامادەیی بە بێ ئەژمار کردنی کریدت وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە (60%) کەمتر نەبێت.
2- یەکەم و دووەم و سێیەم لە دەرچووانی ئامادەییەکانی خوێندنی ئیسلامی سەر بە وەزارەتی پەروەردە لە سەر ئاستی هەرێم لە بەشەکانی زمانی عەرەبی لە زانکۆکان وەردەگیرێن بەپێی سنووری جوگرافی، بە مەرجێ تێکڕای نمرەیان لە (75%) کەمتر نەبێت.
3- دەرچووانی ئامادەییەکانی خوێندنی ئیسلامی سەر بە وەزارەتی پەروەردە بە هەمان شێوەی دەرچووانی ئامادەییە پیشەییەکان تەنها دەرچووانی یەک ساڵ مافی پێشکەش کردنیان هەیە ، وە دەرچووانی ساڵانی

پێشتر بە سیستەمی (پاراڵێل و ئێواران) مافی پێشکەش کردنیان دەبێت، واتا تەنها دەرچووانی ساڵی خوێندنی (2019-2020) دەچنە پێشبڕکێ بۆ وەرگرتنیان لە بەشەکانی کۆلێژ و فاکەڵتی زانستە ئیسلامییەکان بە شێوەی ڕاستەوخۆ لە سەر بنەمای پێشبڕکێی نمرە (مەرجی چاوپێکەوتن و تاقیکردنەوە) لە هەر زانکۆیەکی هەرێم وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە (60%) کەمتر نەبێت.

4- یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگەی ئەزهەر بۆ ساڵی خوێندنی (2019-2020) لە بەشەکانی زمانی عەرەبی کۆلێژی زمان یان ئەدەبیات، زانستە مرۆڤایەتییەکان وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە (75%) کەمتر نەبێت و تەمەنی قوتابی/ خوێندکاریش لە (30) ساڵ زیاتر نەبێت، ئەوانی تر بە پێی سیستەمی پێشبڕکێ لە بەشەکانی زانستە ئیسلامییەکان بە شێوەی ڕاستەوخۆ (مەرجی چاوپێکەوتن و تاقیکردنەوە) وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە (60%) کەمتر نەبێت.

5- لەکاتی پێشبڕکێدا ڕەچاوی نمرە دەکرێت بە ڕێژەی (60%) ی نمرە لە سەر کۆنمرەکەی دەبێت و ڕێژەی (40%) ی نمرە لە سەر لێهاتوویی توانستی داواکار دەبێت، بە مەرجێک نمرەی لێهاتوویی توانستی لە (20%)نمرە کەمتر نەبێت.

6- وەرگرتن لە بەشەکانی کۆلێژی زانستە ئیسلامییەکان بە (سیستەمی پاراڵێل).

دەرچووانی ئامادەییە ئیسلامییەکان مافی پێشکەش کردنیان هەیە بۆ بەشەکانی کۆلێژی زانستە ئیسلامییەکان لە هەر زانکۆیەکی هەرێم بە پێی ڕێنماییەکانی سیستەمی پاراڵێل ، سەبارەت بە دەرچووانی پەیمانگە دەبێت کۆنمرەی پەیمانگەیان لە (60%) کەمتر نەبێت ، وە بۆ دەرچووانی ئامادەیی (55%).

بڕگەی حەوتەم: وەرگرتنی دەرچووانی پەیمانگەکانی سەر بە وەزارەتی پەروەردە:

1- (20%) ی کورسییەکانی سکوڵی هونەرە جوانەکان لە زانکۆی سلێمانی و کۆلێژی هونەرە جوانەکان لە زانکۆی سەلاحەددین و بەشی شانۆ و شێوەکاری لە فاکەڵتی زانستی مرۆڤایەتی لە زانکۆی دهۆک تەرخان دەکرێت بۆ دەرچووانی پەیمانگەی هونەرە جوانەکانی سەر بە وەزارەتی پەروەردە، تەنها دەرچووانی ساڵی خوێندنی (2019-2020) مافی پێشکەش کردنیان هەیە، بە مەرجێک تێکڕای نمرەی پەیمانگەیان لە (65%) کەمتر نەبێت، ئەگەر تێکڕای نمرەی پەیمانگەیان لە (65%**)** کەمتر بوو تاکو (60%) ئەوا بە سیستەمی پاراڵێل وەردەگیرێن، وە دەرچووانی پەیمانگە ناحکومییەکان بە سیستەمی پاراڵێل وەردەگیرێن، بەمەرجێک کۆنمرەیان لە (65%) کەمتر نەبێت.

2- ڕەچاوی پسپۆڕی دەکرێت لە کاتی وەرگرتندا.

3- ئەو قوتابی/ خوێندکارانەی مەرجەکانی خاڵی (1) یان هەیە پێویستە بەشدار بن لە تاقیکردنەوەی لێهاتوویی و تێیدا سەرکەوتووبن، تاقیکردنەوەکە لە کۆلێژ و سکوڵە ئاماژە پێکراوەکاندا ئەنجام دەدرێت، نمرەی کۆتایش بەم شێوەیە دەبێت (40%) نمرەی تاقیکردنەوەی لێهاتوویی و (60%) نمرەی تێکڕای پەیمانگە، بە مەرجێک نمرەی قوتابی/ خوێندکار لەتاقیکردنەوەی لێهاتوویی لە نیوە کەمتر نەبێت.

4- یەکەم و دووەم و سێیەم لە سەر ئاستی پەیمانگەکانی وەرزش لە کۆلێژ (سکوڵ) ی پەروەردەی وەرزشی وەردەگیرێن، بە مەرجێک تێکڕای نمرەی پەیمانگەیان لە **(**75%) کەمتر نەبێت، ئەگەر تێکڕای نمرەی پەیمانگەیان لە (75%) کەمتر بوو تاکوکۆنمرەی (70%**)** ئەوا بە سیستەمی پاراڵێل وەردەگیرێن.

(یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگە ناحکومییەکان بە سیستەمی پاراڵێل وەردەگیرێن و هەروەها ڕەچاوی سنووری جوگرافی دەکرێت لە کاتی وەرگرتندا).

5- (5%)ی کورسییەکانی وەرگرتنی پاڵەوانان بۆ دەرچووانی پەیمانگە وەرزشییەکانی سەر بە وەزارەتی پەروەردە دەبێت، بە مەرجێک تێکڕای نمرەیان لە (60%) کەمتر نەبێت.
6- دەبێت پێشکەشکار دەرچووی ساڵی خوێندنی (2019-2020) بێت، بە مەرجێک لە هیچ کۆلێژ و پەیمانگەیەکی حکومی یان تایبەت وەرنەگیرا بێت.

بڕگەی حەوتەم/ خاڵی یەکەم: وەرگرتنی دەرچووانی پەیمانگەکانی کۆمپیوتەری سەر بە وەزارەتی پەروەردە لە زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان:

1- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگە حکومییەکانی کۆمپیوتەر لە سەر ئاستی هەرێم لە بەشی سیستەمی زانیاری کۆلێژی تەکنیکی ئەندازیاری هەولێر وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(**90%) کەمتر نەبێت.
2- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگەی کۆمپیوتەری سلێمانی (حکومی) لە کۆلێژی ئینفۆرماتیکی سلێمانی بەشی کۆمپیوتەر وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(85%)** کەمتر نەبێت.
3- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگەی کۆمپیوتەری دهۆک (حکومی) لە کۆلێژی تەکنیکی کارگێری دهۆک بەشی سیستەمی زانیاری وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(85%)** کەمتر نەبێت.
4- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگەی کۆمپیوتەری ئاکرێ (حکومی) لە کۆلێژی تەکنیکی ئاکرێ بەشی سیستەمی زانیاری وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(85%)** کەمتر نەبێت.
5- ئەگەر دەرچووەکان لە خاڵەکانی (1،2،3،4) مەرجی نمرەی پێویستی تێدا نەبوو ئەوا مافی وەرگرتنیان هەیە بە سیستەمی پاراڵێل تا کۆنمرەی **(70%).**
6- سێ کورسی لە پلانی وەرگرتنی پاراڵێل تەرخان دەکرێت لە بەشەکانی کۆمپیوتەر و سیستەمی زانیاری سەر بە کۆلێژی تەکنیکییەکانی زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان بۆ دەرچووانی پەیمانگە ئەهلییەکانی کۆمپیوتەری (5) ساڵەی سەر بە وەزارەتی پەروەردە، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(80%)** کەمتر نەبێت، ئەگەر ئەم ڕێژەیە پڕ نەبووەوە ئەوا زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان بۆیان هەیە بە دەرچووانی پەیمانگەکانی خۆیان کورسییە بەتاڵەکان پڕ بکەنەوە.

بڕگەی حەوتەم/ خاڵی دووەم: وەرگرتنی دەرچووانی پەیمانگەکانی کۆمپیوتەری سەر بە وەزارەتی پەروەردە لە زانکۆکانی تر:

1- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگەی کۆمپیوتەری هەولێر (حکومی) لە زانکۆی سەلاحەددین کۆلێژی زانست بەشی کۆمپیوتەر وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(85%)** کەمتر نەبێت.

2- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگەی کۆمپیوتەری کەلار (حکومی) لە بەشی کۆمپیوتەری زانکۆی گەرمیان وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(85%)** کەمتر نەبێت.

3- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگەی کۆمپیوتەری ڕانیە (حکومی) لە زانکۆی ڕاپەڕین بەشی کۆمپیوتەر وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(85%)** کەمتر نەبێت.

4- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێیەمی پەیمانگەی کۆمپیوتەری سۆران (حکومی) لە زانکۆی سۆران بەشی

کۆمپیوتەر وەردەگیرێن، بە مەرجێک کۆنمرەیان لە **(85%)** کەمتر نەبێت.

5- ئەو قوتابی/ خوێندکارانەی بە پێی خاڵەکانی (4،3،2،1) وەردەگیرێن بۆیان نییە دابمەزرێن تاوەکو خوێندن تەواو دەکەن، بە پێچەوانەوە خوێندنەکەیان هەڵدەوەشێتەوە.

بڕگەی هەشتەم: وەرگرتن لە بەشەکانی هونەرە جوانەکان لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان:

أ. دەرچووانی پۆلی دوانزەی ئامادەیی:

1- داواکار دەبێت دەرچووی دوانزەی ئامادەیی لە ساڵی پێشکەش کردن یان ساڵێک پێشتر بێت بۆ هەر دوو بەشی (زانستی و وێژەیی)، بە مەرجێک پێشتر لە هیچ زانکۆیەکی حکومی و تایبەت وەرنەگیرا بێت.
2- دەبێت داواکار دەرچووی خوێندنگەکانی سنووری کوردستان بێت و یان لە ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم بێت، بە مەرجێک تاقیکردنەوەکانی بە پێی سیستەمی هەرێمی کوردستان ئەنجام دابێت.
3- داواکار دەبێت تەمەنی لە (30) ساڵ زیاتر نەبێت.
4- داواکار دەبێت تێکڕای نمرەی ئامادەیی (زانستی و وێژەیی) (60%) کەمتر نەبێت.
5- لە کاتی پێشبڕکێدا ڕەچاوی نمرە دەکرێت بە ڕێژەی (60%) ی نمرە لە سەر کۆنمرەکەی دەبێت و ڕێژەی (40%) ی نمرە لە سەر لێهاتوویی توانستی داواکار دەبێت، بە مەرجێک نمرەی لێهاتوویی توانستی لە نیوە کەمتر نەبێت.
6- نابینا دەتوانێت داواکاری پێشکەش بکات بۆ بەشی میوزیک، بە مەرجێک بڕگەکانی (1- 5) ی تێدا بێت و بەهرەی هونەری خۆی بسەلمێنێت.
7- داواکار لە مەرجی جەستەیی و شیاوی مامۆستایی دەبەخشرێت لە بەشی میوزیک و شێوەکاری، واتە گشت (خاوەن پێداویستییە تایبەتەکان) دەتوانن داواکاری پێشکەش بکەن.

*** پێداویستییەکان بۆ بەشی میوزیک**

پێویستە داواکار ئامێری میوزیک لەگەڵ خۆیدا بهێنێت بۆ ڕۆژی چاوپێکەوتن.

*** پێداویستییەکان بۆ بەشی شێوەکاری**

پێویستە داواکار کەرەستەکانی هێلکاری لەگەڵ خۆیدا بهێنێت بۆ ڕۆژی چاوپێکەوتن.

ب- بەهرەمەندان: سەبارەت بە وەرگرتن لە بەشەکانی هونەرە جوانەکان بۆ هەر بەشێك تەنها (3) سێ بەهرەمەند وەردەگیرێت:

1- بەهرەمەند دەبێت هەڵگری بڕوانامەی دوانزەی ئامادەیی یان پەیمانگەی هونەرە جوانەکان یان هاوتا یان بێت، وە دەرچووانی پەیمانگە ناحکومییەکان بە سیستەمی پاراڵێل وەردەگیرێن.

2- ڕەچاوی پسپۆری دەکرێت لە کاتی وەرگرتندا.

3- دەبێت بەهرەمەند دەرچووی خوێندنگەکانی سنووری هەرێمی کوردستان بێت و یان لە ناوچە

کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم بێت، بە مەرجێک تاقیکردنەوەکانی بە پێی سیستەمی هەرێمی کوردستان ئەنجام دابێت.

4- دەبێت بەهرەمەند کۆنمرەی لە **(60%)** کەمتر نەبێت و تەمەنی لە (35) ساڵ زیاتر نەبێت، ئەگەر تەمەنی زیاتر بوو تا (45) ساڵ ئەوا بە خوێندنی پارالێل وەردەگیرێت، بە مەرجێک کۆنمرەی **(55%)** کەمتر نەبێت.

5- بەهرەمەند دەبێت بە تەواوی خۆی تەرخان بکات بۆ خوێندنەکەی و خۆی بەرپرسیارە لە وەرگرتنی مۆڵەتی خوێندنەکەی بە پێی یاسا بەر کارەکان لە هەرێمدا.

6- لە کاتی پێشبڕکێدا ڕەچاوی نمرە دەکرێت بە ڕێژەی (60%)ی نمرە لە سەر کۆنمرەکەی دەبێت و ڕێژەی (40%) ی نمرە لە سەر لێهاتوویی توانستی بەهرەمەندی پاڵێوراو دەبێت، بە مەرجێک لە لێهاتوویی توانستی بەهرەمەندی دەرچووبێت.

7- بەهرەمەند دەبێت ئەندامی سەندیکای هونەرمەندانی کوردستان بێت.

8- پێویستە بەهرەمەند سەرجەم دۆکۆمێنتەکان لەگەڵ خۆیدا بهێنێت وەک (ڕۆژنامە/ پڕوانامەکان / خەڵاتەکان / وێنە / پێناس) پەسندکراو بێت لە لایەن سەندیکای هونەرمەندانی کوردستان.

9- بەهرەمەندی نابینا دەتوانێت داواکاری پێشکەش بکات بۆ بەشی میوزیک، بە مەرجێک بڕگەکانی (1- 8) ی تێدا بێت و بەهرەمەندی هونەری خۆی بسەلمێنێت.

10- بەهرەمەند لە مەرجی جەستەیی و شیاوی مامۆستایی دەبەخشرێت لە بەشی میوزیک و شێوەکاری، واتە گشت (خاوەن پێداویستییە تایبەتەکان) دەتوانن داواکاری پێشکەش بکەن.

*** پێداویستییەکان بۆ بەشی میوزیک:**

پێویستە بەهرەمەند ئامێری میوزیک لەگەڵ خۆیدا بهێنێت بۆ ڕۆژی چاوپێکەوتن.

*** پێداویستییەکان بۆ بەشی شێوەکاری:**

پێویستە بەهرەمەند کەرەستەکانی هێلکاری لەگەڵ خۆیدا بهێنێت بۆ ڕۆژی چاوپێکەوتن.

بڕگەی نۆیەم: وەرگرتن لە کۆلێژ و سکوڵ و بەشەکانی وەرزش:

أ- دەرچووانی پۆلی دوانزەی ئامادەیی:

1- قوتابی/ خوێندکار دەبێت دەرچووی پۆلی دوانزەی ئامادەیی بەشی زانستی یان وێژەیی ساڵی (2019-2020) بێت، سەبارەت بە قوتابی/ خوێندکاری دەرچووی ساڵی خوێندنی (2018-2019) بۆی هەیە داواکاری پێشکەش بکات، بە مەرجێک لە هیچ کۆلێژێک یان پەیمانگەیەک وەرنەگیرا بێت، وە بەڵێننامەی پێ پڕ بکرێتەوە.

2- پاڵێوراو دەبێت دەرچووی خوێندنگەکانی سنووری هەرێمی کوردستان بێت و یان لە ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم بێت، بە مەرجێک تاقیکردنەوەکانی بە پێی سیستەمی هەرێمی کوردستان

ئەنجام دابێت.

3- قوتابی/ خوێندکار دەبێت لە دایک بووی ساڵی (1995) یان سەرووتر بێت.

4- پێویستە تێکڕای نمرەی قوتابی/ خوێندکار لە (60%) کەمتر نەبێت بۆ هەر دوو ڕەگەز.

5- لە کاتی پێشبڕکێدا ڕەچاوی نمرە دەکرێت بە ڕێژەی (60%) ی نمرە لە سەر کۆنمرەکەی دەبێت و (40 %)ی نمرە لە سەر لێهاتوویی توانستی جەستەیی (اللياقه البدنيه) پاڵێوراو دەبێت، بە مەرجێک لە لێهاتوویی توانستی دەرچوو بێت.
6- دەبێت قوتابی/ خوێندکار باڵای لە (165) سم بۆ کوڕ و (155)سم بۆ کچ کەمتر نەبێت.

7- دەبێت قوتابی/خوێندکار لە پشکنینی تەندروستی گشتی دەرچووبێت.

8- دەبێت قوتابی/ خوێندکار لە چاوپێکەوتنی کەسێتی و تاقیکردنەوەی جەستەیی (اللياقه البدنيه) و (تەکنیکی کارامەیی، مهاری)دا لە نیوەی نمرەی سەرجەم تاقیکردنەوەکان زیاتر بە دەست بهێنێت.

9- قوتابی/خوێندکار پێویستە جل و بەرگی تایبەتی وەرزش لەگەڵ خۆیدا بهێنێت بۆ چاوپێکەوتنی کەسێتی و ئەو ڕۆژانەی تاقیکردنەوەی تێدا ئەنجام دەدات.

10- دەبێت قوتابی/ خوێندکار لە کاتی پشکنینی تەندروستیدا کە ئەنجامی دەدات هەموو دۆکۆمێنتەکان وەک پشکنینی دڵ، سۆنەری هەناو، پشکنینی گورچیلە، پشکنینی کۆئەندامی هەناسە، پشکنینی پێست (پشکنینەکانی خوێن) گروپی خوێن و ڕێژەیی هیمۆگلۆبین و چەوری و شەکرە بێنێت.

11- دەبێت پێشکەشکار هاوڵاتی ڕەسەنی کوردستان بێت و لایەنی کەم دانیشتووی هەرێمی کوردستان بێت.

ب- پاڵەوانان:
1- یاریزانانی هەڵبژاردەکانی کوردستان و عێراق وەکو پاڵەوان ئەژمار دەکرێن، بە مەرجێک پێنج ساڵ تێنەپەڕی بێت بە سەر پاڵەوانیەکەیدا تا بەرواری پێشکەشکردنی داواکاری وەرگرتن.

2- پلەی یەکەم تا سێیەمی بە دەست هێنا بێت لە سەر ئاستی عێراق بۆ یاری تاک و کۆمەڵەکان ، بە مەرجێك پێنج ساڵ تێنەپەڕی بێت بە سەر پاڵەوانیەکەیدا تا بەرواری پێشکەشکردنی داواکاری وەرگرتن.

3- پلەی یەکەم تا سێیەمی بە دەست هێنا بێت لە سەر ئاستی هەرێم بۆ یاری تاک و کۆمەڵەکان، بە مەرجێک پێنج ساڵ تێنەپەڕی بێت بە سەر پاڵەوانیەکەیدا تا بەرواری پێشکەشکردنی داواکاری وەرگرتن.

4- پلەی یەکەمی بە دەست هێنا بێت لە سەر ئاستی پەروەردەکانی پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆییەکانی هەرێم بۆ یاری تاک و کۆمەڵەکان، بە مەرجێک پێنج ساڵ تێنەپەڕی بێت بە سەر پاڵەوانیەکەیدا تا بەرواری پێشکەش کردنی داواکاری وەرگرتن.

5- پاڵێوراو دەبێت دەرچووی خوێندنگەکانی سنووری هەرێمی کوردستان بێت و یان لە ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم بێت، بە مەرجێک تاقیکردنەوەکانی بە پێی سیستەمی هەرێمی کوردستان

ئەنجام دابێت.

6- کۆنمرەی کەمتر نەبێت لە **(55%)** ئەگەر کەمتر بوو ئەوا بە سیستەمی پاراڵێل وەردەگیرێت.

7- دەرچووانی پەیمانگەکانی وەرزشی ناحکومی بە سیستەمی پاراڵێل وەردەگیرێن.

8- تەمەنی لە (30) ساڵ زیاتر نەبێت.

9- دەرچووی هەمان ساڵی خوێندن بێت و هەروەها لیستی ناوی پاڵەوانان پێش ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی زانکۆلاین بنێردرێت بۆ بەڕێوەبەرایەتی ناوەندی وەرگرتن، بە مەرجێک کۆدی پۆلی دوانزەی ئامادەیی قوتابی لەگەڵدا بێت بۆ ئەوەی لە سیستمەکانی تری زانکۆلاین داواکاری پێشکەش نەکەن ، بە مەرجێک لە هیچ زانکۆ و پەیمانگەیەک(حکومی و ئەهلی- تایبەت) وەرنەگیرا بێت و بەڵێننامەی پێ پڕ بکرێتەوە.

10- دەرچووان بە پێی ژمارەی داواکراو لە پلانی زانکۆکان و بە پێی کێبڕکێ لە سەر بنەمای کۆنمرە وەردەگیرێن.

11- پێشکەشکاران لە دەرچووانی خوێندنی پیشەیی (پیشەسازی، بازرگانی، کشتوکاڵ، گەشت و گوزار) دەبێت تێکڕای نمرەیان لە (65%) کەمتر نەبێت.

12- لە کاتی پێشبڕکێدا ڕەچاوی نمرە دەکرێت بە ڕێژەی (60%)ی نمرە لە سەر کۆنمرەکەی دەبێت و (40%)ی نمرە لە سەر لێهاتوویی توانستی جەستەیی (اللياقه البدنيه) پاڵێوراو دەبێت، بە مەرجێک لە لێهاتوویی توانستی دەرچوو بێت.

13- پێویستە کەسی پێشکەشکار دۆکۆمێنتی هەبێت کە لە لایەن دەزگا پەیوەندیدارەکانەوە بە فەرمی پشتگیری لێکرا بێت وەکو:

ا. لێژنەی ئۆڵۆمپی کوردستان و عێراق.

ب. نوێنەرایەتی لێژنەی ئۆڵۆمپی پارێزگاکان.

ج. بەڕێوبەرایەتی چالاکی وەرزشی پەروەردە.

د. بەڕێوەبەرایەتی گشتی وەرزش و لاوان سەر بە وەزارەتی ڕۆشنبیری.

14- وەرگرتنی پاڵەوانان بە پێی پلانی وەرگرتنی کۆلێژ و سکوڵ و بەشەکان دەبێت ، بە مەرجێک ڕێژەی (15%) تێپەڕ نەکات و (5%)ی ئەم ڕێژەیە بۆ پاڵەوانانی پەیمانگە وەرزشییەکانی سەر بە وەزارەتی پەروەردە دەبێت.

15- پاڵەوانان تاقیکردنەوە لە پسپۆری تایبەتی خۆیاندا ئەنجام دەدەن.

16- لێژنەیەکی ناوەندی پێک بهێنرێت لە سەر ئاستی زانکۆ بە مەبەستی بەدواداچوون بە دۆکۆمێنتەکان و بەشەکانی هاوشێوە لە سنووری پارێزگاکان دا بۆ ئەنجام دانی چاوپێکەوتن لەگەڵ پاڵەواناندا.

17- بۆ ساڵی خوێندنی (2020-2021) پێشکەش کردن و تاقیکردنەوەی لێهاتوویی لە یەک کاتی دیاریکراودا لە سەرجەم زانکۆکانی هەرێم ئەنجام دەدرێت.

بڕگەی دەیەم: وەرگرتنی قوتابیان و خوێندکاران لە زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکانی هەرێم:

یەکێک لە مەبەستەکانی کردنەوەی زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان ، ڕەخساندنی دەرفەتە بۆ قوتابیان و خوێندکاران بۆ ئەوەی درێژە بە خوێندن بدەن بۆ بە دەستهێنانی بڕوانامەی بەکالۆریۆس ، دەرچووانی پەیمانگە تەکنیکییەکان دەتوانن داواکاری پێشکەش بکەن بۆ تەواوکردنی بڕوانامەی بەکالۆریۆسی تەکنیکی لەو کۆلێژە تەکنیکیانەدا کە لەگەڵ پسپۆرییەکەیان دەگونجێت ، ئەو دەرچووانەی پەیمانگە کە لە کۆلێژی تەکنیکی وەردەگیرێن لە (قۆناغی یەکەم دەوام دەکەن).

هەر پسپۆرییەکی پەیمانگەکان لە کۆلێژی تەکنیکییەکان نەبێت ، ئەوا هەمان ڕێنمایی ناوەندی وەرگرتنی قوتابیان/ خوێندکارانیان لە سەر جێ بەجێ دەکرێت.

ڕێنماییەکانی وەرگرتن لە زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان:

دەبێت ناوی پێشکەشکارانی ئەم سیستەمە پێش ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی زانکۆلاین بنێردرێت بۆ بەڕێوەبەرایەتی ناوەندی وەرگرتن ، بە مەرجێک کۆدی پۆلی دوانزەی ئامادەیی قوتابی لەگەڵدا بێت بۆ ئەوەی لە سیستمەکانی تری زانکۆلاین داواکاری پێشکەش نەکەن.

1- ڕێژەی (70%) ی پلانی وەرگرتنی بەشە زانستییەکان بۆ دەرچووانی ئامادەیی دەبێت، ئەم قوتابی و خوێندکارانە لە ڕێگەی ناوەندی وەرگرتنی قوتابیانەوە لە قوناغی یەکەم وەردەگیرێن.

2- ڕێژەی (30%) ی پلانی وەرگرتنی بەشە زانستییەکان بۆ دەرچووانی پەیمانگە تەکنیکییەکانی ئەمساڵی خوێندن و ساڵانی پێشوو دەبێت، ئەم پلانە دەرچووانی (یەکەم و دووەم و سێ یەم) لە خۆ ناگرێت، وەرگرتنی ئەو دەرچووانە بە سیستەمی پاراڵێل دەبێت، ئەگەر ڕێژەکە پڕ نەبووەوە ئەوا پلانەکە بە دەرچووانی ئامادەیی پڕ دەکرێتەوە.

3- پێویستە دەرچووانی (یەکەم و دووەم و سێیەم) ی سەر ئاستی بەشەکانی هەر پەیمانگەیەک تێکڕای نمرەکانیان **(80%)** کەمتر نەبێت، سەرجەم دەرچووانی تر دەچنە پێشبڕکێ بە پێی ڕێنماییەکانی سیستەمی پاراڵێل بەم شێوەیەی خوارەوە:

* بۆ کۆلێژە تەکنیکییە ئەندازیارییەکان مەرجی نمرە بۆ پێشکەش کردن و پێشبڕکێ **(70%)** کەمتر نەبێت.
* بۆ کۆلێژە تەکنیکییە تەندروستییەکان مەرجی نمرە بۆ پێشکەش کردن و پێشبڕکێ **(65%)** کەمتر نەبێت.
* بۆ کۆلێژە تەکنیکییەکانی تر مەرجی نمرە بۆ پێشکەش کردن و پێشبڕکێ **(60%)** کەمتر نەبێت.

شێوازی وەرگرتنی ئەو دەرچووانە بەم شێوەی خوارەوە دەبێت بە سیستەمی پاراڵێل:

1- پێشکەش کردن و وەرگرتن بۆ تەواوکردنی خوێندنی بەکالۆریۆس ڕاستەوخۆ پاش دەرچوونی ئەنجامی کۆتایی تاقیکردنەوەکانی (خولی یەکەم و دووەم) دەست پێدەکات ، لە ڕێگەی بەڕێوەبەرایەتی تۆماری

زانکۆوە ئەنجام دەدرێت بۆ ئەم مەبەستە داتابەیسێکی تایبەت لە لایەن هەر سێ زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکانەوە ئامادە دەکرێت بە ئۆنلاین و بە وەزارەتەوە دەبەسترێتەوە، لیستی کاندیدەکان پێش ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی زانکۆ لاین دەبێت بگاتە وەزارەت بۆ ڕاگەیاندنی.

مەرج نییە هەر قوتابی/ خوێندکارێک کە داواکاری پێشکەش کرد وەربگیرێت لە بەر ئەوەی وەرگرتن بە پێشبڕکێ بە پێی پلانی بەشە زانستییەکان دەبێت بۆ پڕکردنەوەی کورسییەکان بە پێی پلانی وەرگرتن، ڕێژبەندی نمرەی دەرچونی دبلۆم و تەمەن دەکرێت بە پێوەر بۆ دەستنیشانکردنی خوازیارە سەرکەوتووەکان و هیچ پێوەرێکی تر بەکار ناهێنرێت.

2- مەرجی تەمەن بۆ پێشکەش کردن لە (1980/1/1) و بچوکتر.

3- ئەوانەی وەردەگیرێن (دامەزراو بن یان نا) هەموو ڕێنماییەکانی قوتابیانیان لە سەر جێ بەجێ دەکرێت واتە (ڕێژەی ئامادە بوون) وە وەزارەتمان بەرپرس نییە بەرامبەر فەرمانگەکانیان بۆ پێدانی مۆڵەت و دەوامکردن.

4- هەر خوێندکارێک مافی پێشکەش کردنی بۆ یەک زانکۆ هەیە لە ساڵێک دا بۆ چوونە پێشبڕکێ.

5- لە وەرگرتنی قوتابیان/ خوێندکاراندا بو تەواوکردنی بەکالۆریۆس سنووری جوگرافی ڕەچاو ناکرێت ، واتە وەرگرتن پابەند نابێت بە شار و پارێزگای تەواوکردنی دبلۆمەوە بەڵام ڕێنماییە گشتییەکانی خوێندن سەبارەت بە بەشی پارێزگا و دەرەوەی پارێزگا ڕەچاو دەکرێت بەم شێوەیەی خوارەوە:

* (80%) کورسییەکانی خوێندن بۆ پارێزگا.

* (20%) کورسییەکانی خوێندن بۆ گشتی (گشت هەرێم).

6- ئەو قوتابی/ خوێندکارانەی بە سیستەمی پۆلیتەکنیک وەردەگیرێن ناتوانن دابەزین ئەنجام بدەن.

7- (5) پێنج کورسی خوێندن لە کۆلێژە تەکنیکییەکان بۆ پەیمانگە تایبەتەکان (ئەهلییەکان) ی دوو ساڵە تەرخان دەکرێت بە هەمان ڕێنماییەکانی سەرەوە بە سیستەمی پاراڵێل، وە لەکاتی پڕ نەکردنەوەی کورسییەکانیان دەکرێت بۆ دەرچووانی پەیمانگە تەکنیکییەکانی زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان بە هەمان ڕێنمایی بەکار بهێنرێت.

میکانیزمی پێشکەشکردن و وەرگرتنی دەرچووانی پەیمانگە تەکنیکییەکان:

- پێشکەش کردن ڕاستەوخۆ لە ڕێگەی تۆماری گشتی زانکۆوە بە شێوەی سیستەمی پۆلیتەکنیک دەبێت.

- کاتی پێشکەش کردن لە لایەن بەڕێوەبەرایەتی ناوەندی وەرگرتنەوە دیاری دەکرێت لەگەڵ سەرجەم سیستەمەکانی تری وەرگرتن.

- ڕاگەیاندنی ناوەکان بە شێوەی (ئۆنلاین) دەبێت.

- ماوەی یەک هەفتە تەرخان دەکرێت بۆ گازاندە پێشکەش کردن لە دوای ڕاگەیاندنی ئەنجامی وەرگرتن.

بڕگەی پانزەیەم: وەرگرتنی دەرچووانی یەکەمەکانی پەیمانگە تەکنیکییەکان لە زانکۆکاندا (بە مەرجێك دەرچووی خولی یەکەم بن).

1- دەرچووی یەکەم لە کۆمەڵەی (پزیشکی) پەیمانگە تەکنیکییەکان لە سەر ئاستی پارێزگا لە کۆلێژی پزیشکی وەردەگیرێت.

2- دەرچووی یەکەم لە بەشەکانی (ددان) لە سەر ئاستی پارێزگا لە کۆلێژی پزیشکی ددان وەردەگیرێت.

3- دەرچووی یەکەم لە بەشی (دەرمانسازی) پەیمانگە تەکنیکییەکان لە سەر ئاستی پارێزگا لە کۆلێژی دەرمانسازی وەردەگیرێت.

4- یەکەمی بەشی (شیکاری نەخۆشییەکان) ی پەیمانگە تەکنیکییەکان لە سەر ئاستی پارێزگا لە کۆلێژی زانست/ بەشی تاقیگەی پزیشکی وەردەگیرێت.

5- دەرچووی یەکەم لە بەشی تەکنەلۆجیای نەوت (کارپێکردن وکۆنترۆل) لە سەر ئاستی پارێزگا لە کۆلێژی ئەندازیاری/ بەشی نەوت وەردەگیرێت.

6- دەرچووی یەکەم لە بەشی (ڕووپێوی) لە سەر ئاستی پارێزگا لە کۆلێژی ئەندازیاری/ بەشی ڕووپێوی وەردەگیرێت.

7- دەرچووی یەکەم لە بەشی (میکانیک) لە سەر ئاستی پارێزگا لە کۆلێژی ئەندازیاری/ بەشی میکانیک وەردەگیرێت.

8- ئەو قوتابی/ خوێندکارانەی خاڵەکانی (1، 2، 3، 4، 5، 6، 7) دەیانگرێتەوە دەبێت تێکڕای نمرەکانیان لە **(80%)** کەمتر نەبێت.

9- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێ یەم لە هەر بەشێکی پەیمانگە تەکنیکییەکان لە کۆلێژی هاوپسپۆری (جگە لە کۆمەڵەی پزیشکی، ئەندازیاری) لە زانکۆکاندا وەردەگیرێن، بە مەرجێک تێکڕای نمرەکانیان لە **(80%)** کەمتر نەبێت، ئەگەر تێکڕای نمرەکانیان لە **(80%)** کەمتر بوو ئەوا بە هەمان کەمترین کۆنمرەی دەستنیشان کراو بۆ وەرگرتن لە زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان وەردەگیرێن لە زانکۆکانی تر بە سیستەمی پاراڵێل بەپێی خشتەی ژمارە (1).

خشتەی (1)

(وەرگرتنی دەرچووانی پەیمانگە تەکنیکییەکان لە زانکۆکانی هەرێم (جگە لە زانکۆ پولیتەکنیکییەکان)

ژ	بەشی تەکنیکی لە پەیمانگە	کۆلێژ(سکوڵ)ی هاوتا لە زانکۆ	بەشی هاوتا لەکۆلێژ(سکوڵ)ەکانی زانکۆ
1	ددانسازی	زانست	بایۆلۆجی/ بایۆلۆجی پزیشکی
2	دەرمانسازی	زانست	کیمیا
3	سڕکردن	زانست	کیمیا
4	تیشك	زانست	فیزیا
5	چارەسەری سروشتی	زانست	فیزیا
6	پشکنینی چاو	زانست	فیزیا
7	ئامێرە تاقیگە پزیشکییەکان	زانست	فیزیا
8	شیکاری نەخۆشییەکان	زانست	تاقیگەی پزیشکی
9	تەکنەلۆجیای نەوت (کارپێکردن و کۆنترۆڵ)	زانست	جیۆلۆجی
10	کارەبا	ئەندازیاری	کارەبا
11	میکانیک	ئەندازیاری	میکانیک
12	ڕووپێوی	ئەندازیاری	ڕووپێوی
13	کارگێری یاسا	یاسا و رامیاری	یاسا
14	کارگێری سیاسی	یاسا	زانستە رامیارییەکان
15	ئامار و زانیاری ، ئامار	کارگێری و ئابووری	ئامار
16	کتێبخانە ، گشتگیری جۆری ، کارگێری نەخۆشخانە ، کارگێری بازارگەری ، کارگێری گومرگ	کارگێری و ئابووری	کارگێری
17	گەشت و گوزار، ڕێبەری گەشتیاری، کارگێری دەزگاکانی گەشتیاری	کارگێری و ئابووری	گەشتیاری
18	کارگێری بانکی	کارگێری و ئابووری	زانستی دارایی و بانک
19	سامانی ئاژەڵ	کشتوکاڵ	سامانی ئاژەڵ
20	ڕەزگەری	کشتوکاڵ	ڕەزگەری ، باخداری ، بێستانکاری
21	ڕێنمایی کشتوکاڵی	کشتوکاڵ	ڕێنمایی کشتوکاڵی
22	دروستی ئاژەڵی (شەقلاوە) + تەکنیکی ڤێترنەری کەلار	پزیشکی ڤیتێرنەری	ڤیتێرنەری
23	تەکنیکی وەرگێران	زمان/ ئاداب	وەرگێران ، زمانی ئینگلیزی

10- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێ یەم لە هەر بەشێکی پەیمانگە تەکنیکییەکان لە بەشی هاوتا لە کۆلێژە تەکنیکییەکان وەردەگیرێن ئەگەر پسپۆرییەکەیان هەبێت لە هەر کۆلێژێکی تەکنیکی لە هەر سێ پارێزگاکەی هەرێم بە پێی خشتەی ژمارە (2).

خشتەی (2)
وەرگرتنی دەرچووانی پەیمانگە تەکنیکییەکان لە زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان

بەشی زانستی لە پەیمانگە	کۆلێژی تەکنیکی	بەشی زانستی لە کۆلێژی تەکنیکی
کارگێری بازارگەری + تەکنیکی وەرگیران	تەکنیکی کارگێری هەولێر	بازارگەری نێودەوڵەتی و زمان (International Marketing and languages)
ژمێریاری + کارگێری بانك	تەکنیکی کارگێری هەولێر تەکنیکی کارگێری سلێمانی تەکنیکی کارگێری دهۆک	تەکنیکی ژمێریاری
ڕاگەیاندن + ڕۆژنامەڤانی + ڕۆژنامەڤانی ئەلیکترۆنی + تەکنیکی میدیا	تەکنیکی کارگێری هەولێر تەکنیکی کارگێری سلێمانی تەکنیکی کارگێری دهۆک	تەکنیکی میدیا ڕۆژنامەڤانی ئەلیکترۆنی
تەکنیکی بازارگەری + سەرچاوە مرۆییەکان + کارگێری نەخۆشخانە + کارگێری تەندروستی + کارگێری گومرگ + کارگێری کۆگا + کارگێری کار + کارگێری کەرەستە + کارگێری نووسینگە + گشتگیری جۆری + کارگێری یاسا	تەکنیکی کارگێری هەولێر تەکنیکی کارگێری سلێمانی تەکنیکی کارگێری دهۆک	تەکنیکی کارگێری (تێبینی/ لە ڕێزبەندیدا پێشینەی هاوپسپۆری پەیمانگە و کۆلێژ بۆ وەرگرتن ڕەچاو دەکرێت)
داتابەیس	تەکنیکی ئینفۆرماتیکی سلێمانی	تەکنۆلۆجیای داتابەیس
نێتۆرک(Net work)	تەکنیکی ئینفۆرماتیکی سلێمانی تەکنیکی ئینفۆرماتیکی ئاکرێ	تۆڕەکانی کۆمپیوتەر تۆڕی کۆمپیوتەری پاراستنی زانیاری
تەکنۆلۆجیای زانیاری سیستەمی زانیارییە کارگێرییەکان سیستەمی کۆمپیوتەر زانستی کۆمپیوتەر پاراستنی زانیاری کارگێری ئەلیکترۆنی کارەبا گەیاندن	تەکنیکی ئەندازیاری هەولێر تەکنیکی ئینفۆرماتیکی سلێمانی تەکنیکی کارگێری دهۆک تەکنیکی ئینفۆرماتیکی ئاکرێ	ئەندازیاری سیستەمی زانیاری + تەکنۆلۆجیای زانیاری
کارەبا (پەیمانگەی تەکنیکی دهۆک)	تەکنیکی ئەندازیاری دهۆک	ئەندازیاری ووزە
میکانیك + سارکردن و هەواسازی + تەکنیکی ئۆتومبێل + میکانیك و ووزە + ئامێرەکانی نەوت	تەکنیکی ئەندازیاری هەولێر تەکنیکی ئەندازیاری سلێمانی تەکنیکی ئەندازیاری دهۆک	میکانیك + میکانیك و ووزە + ووزە
بیناکاری + بیناسازی + ڕووپێوی + ڕێگا وبان + دروست کردنی ڕێگا + وێنەی ئەندازەیی	تەکنیکی ئەندازیاری هەولێر تەکنیکی ئەندازیاری دهۆک	ئەندازیاری شارستانی/ هەولێر ت . ئەندازیاری ڕێگاوبان/ هەولێر ڕێگا وبان/ دهۆک

ڕووپێوی + وێنەی ئەندازەیی + تەکنیکی تەلارسازی	تەکنیکی ئەندازیاری سلێمانی	پلانسازی شار
گەیاندن + ئەلیکترۆن	تەکنیکی ئەندازیاری سلێمانی	گەیاندن
کارەبا و تاسیساتی کارەبا	تەکنیکی ئەندازیاری سلێمانی	توانایی کارەبایی
پەلی دەستکرد + تەندروستی کۆمەڵ + پەرستاری + نەخۆشەڤانی + ئافرەتان و لە دایکبوون + چارەسەری سروشتی + پاراستنی تەندروستی ددان + پەرستاری ددان + تیشک + چاو	تەکنیکی تەندروستی هەولێر تەکنیکی تەندروستی شێخان	چارەسەری سروشتی تەندروستی و کۆمەڵ (تێبینی/ لە ڕێزبەندیدا پێشینەی هاوپسپۆری پەیمانگە و کۆلێژ بۆ وەرگرتن ڕەچاو دەکرێت)
شیکاری نەخۆشییەکان + دەرمانسازی + ئامێری تاقیگە پزیشکییەکان	تەکنیکی تەندروستی هەولێر تەکنیکی تەندروستی سلێمانی تەکنیکی تەندروستی شێخان تەکنیکی زانستە پراکتیکییەکان/ هەڵەبجە	شیکاری نەخۆشییەکان تاقیگەی پزیشکی
شیکاری کیمیایی + نەوت + سیستەمەکانی کار پێکردن و کۆنترۆلکردنی نەوت	تەکنیکی ئەندازیاری دهۆک تەکنیکی ئەندازیاری سلێمانی تەکنیکی زاخۆ	پترۆکیمیا نەوت و ووزە جیۆلۆجیای نەوت
پاراستنی ڕووەک + ڕێنمایی کشتوکاڵی + کشتوکاڵی داپۆشراو + ڕووەکە جوانەکان + ڕەزگەری + بەروبوومی کێڵگەیی + باخداری + باخداری و دیزاینی دیمەنی سروشتی	تەکنیکی ئاکرێ تەکنیکی زانستە پراکتیکییەکان/ هەڵەبجە	ڕەزگەری کارگێری پرۆژە کشتوکاڵییەکان
کارگێری پرۆژە کشتوکاڵییەکان	تەکنیکی زانستە پراکتیکییەکان/ هەڵەبجە	کارگێری پرۆژە کشتوکاڵییەکان
پیشەسازی خۆراک + پیشەسازی خۆراک و کۆنترۆلی جۆری + زانستی خۆراک و کۆنترۆلی جۆری	تەکنیکی زانستە پراکتیکییەکان/ هەڵەبجە	زانستی خۆراک و کۆنترۆلی جۆری
سڕکردن	تەکنیکی تەندروستی سلێمانی	سڕکردن
پەرستاری + پەرستاری منداڵان + ژنان و منداڵ بوون	تەکنیکی تەندروستی سلێمانی	پەرستاری
پەیوەندییە گشتییەکان و بازارگەری	تەکنیکی کارگێری سلێمانی	پەیوەندییە گشتییەکان و بازارگەری

11- دەرچووی یەکەم و دووەم و سێ یەمی بەشی پەرستاری لە پەیمانگە تەکنیکییەکان (لە سەر ئاستی پارێزگا) لە کۆلێژی پەرستاری لە زانکۆکاندا وەردەگیرێن ئەگەر پسپۆرییەکەیان لە زانکۆ پۆلیتەکنیکییەکان نەبوو

، بە مەرجێک تێکڕای نمرەکانیان لە **(80%)** کەمتر نەبێت ، ئەگەر تێکڕای نمرەکانیان لە **(80%)** کەمتر بوو ئەوا دەتوانن بە سیستەمی پارالێل وەربگیرێن.

12- دەرچووانی یەکەم و دووەم و سێ یەمی هەر بەشێکی پەیمانگەکان لە خوێندنی ئێواران بە هەمان شێوەی یەکەم و دووەم و سێیەمی خوێندنی بەیانیان مافی وەرگرتنیان دەبێت لە زانکۆ کان (جگە لە کۆمەڵەی پزیشکی ، ئەندازیاری) بەڵام بە سیستەمی پارالێل.

برگەی دوانزەیەم:ڕێنمایی وەرگرتن بە (سیستەمی کریدت) لە زانکۆ و پەیمانگە حکومییەکانی هەرێمی کوردستان بۆ ساڵی خوێندنی (2020-2021):

1- بۆ ئەمساڵی خوێندن سیستەمی کریدت (وحدات) پەیڕەو دەکرێت لە سەرجەم زانکۆ حکومی و تایبەتەکان (جگە لە کۆمەڵەی پزیشکی).

2- لەم سیستەمە ئەژمارکردنی (کریدت) بۆ وانە پەیوەندیدارەکانی هەر بەشێک پەیڕەو دەکرێت، واتە کۆنمرەی کۆتایی قوتابی/خوێندکار **(70%)** ی لە سەر کۆنمرەی پۆلی دوانزە دەبێت و **(30%)** ی نمرەی لە سەر وانە پەیوەندیدار بەو پسپۆریەی کە پێشکەشی دەکات، بۆ نمونە / وەرگرتن لە بەشی ماتماتیک (کریدیتی وانەی بیرکاری لە وانەکانی تر زیاتری پێدەدرێت).

3- ئەم جۆرە وەرگرتنە بە بەرنامەیەکی ئەلیکترۆنی لە لایەن وەزارەتەوە ڕێکخراوەو قوتابی/ خوێندکار داواکاری خۆی پێشکەش بەو بەش و کۆلێژانە دەکات کە ئارەزوویەتی، دوای داخل کردنی (ناوی بەکارهێنەرو ووشەی تێپەر) لە لایەن قوتابی/ خوێندکار لاپەڕەیەکی تایبەتی بۆ دەکرێتەوە کە هەموو کۆلێژ و بەشەکانی (زانکۆلاین، پارالێل، ئێواران) لە خۆ دەگرێت، واتە قوتابی/ خوێندکار سەر پشکە لە هەڵبژاردنی هەر جۆرە سیستەمێکی خوێندن.

4- داواکار مافی پێشکەش کردنی بۆ چەند بەش و زانکۆی جیاواز هەیە ، بە مەرجێک لە (50) هەڵبژاردن کەمتر نەبێت، ئەگەر کەمتر بوو ئەوا پێشکەش کردنەکەی سەرکەوتوو نابێت.

5- کەمترین کۆنمرەی پێشبڕکێی وەرگرتن بۆ خوێندنی بەیانیان بریتی دەبێت لە **(65%)** بۆ کۆلێژ وە **(60%)** بۆ پەیمانگە، جگە لە کۆلێژەکانی (کشتوکاڵ، زانستە ئیسلامییەکان) کەمترین کۆنمرەی پێشبڕکێی وەرگرتن بۆ خوێندنی بەیانیان بریتی دەبێت لە **(60%)** وە بۆ سیستەمی پارالێل **(55%)**.

6- دەرچووانی ئامادەییەکانی هەرێمی کوردستان (لقی زانستی و وێژەیی) بۆ ساڵی خوێندنی (2019-2020) دەتوانن داواکاری پێشکەش بکەن بۆ پێشبرکێ لە دەرچووانی خولی یەکەم و دووەمدا ، هەروەها دەرچووانی ساڵی خوێندنی (2018-2019) کە لە هیچ زانکۆیەکی (حکومی و تایبەت) وەرنەگیراون مافی پێشکەش کردنیان دەبێت.

7- بۆ بەشەکانی (وەرزش، هونەرە جوانەکان، خوێندنی ئیسلامی) وەرگرتن بە شێوەی (چاوپێکەوتن وتاقیکردنەوە) دەبێت و بە هەمان شێوەی ساڵی ڕابردوو لە زانکۆکان ئەنجام دەدرێت.

برگەی سیانزەیەم: وەرگرتن لە خوێندنی سیستەمی پارالێل:

1- ڕێژەی (40%) ی پلانی وەرگرتن لە کۆلێژەکان وە (50%) ی پلان لە پەیمانگەکان بۆ سیستەمی پارالێل

تەرخان دەکرێت، جگە لە کەس و کاری شەهیدان و ئەنفالکراوان و زیندانیانی سیاسی، بەڵام سەبارەت بە زانکۆکانی دەرەوەی شارە گەورەکان کە خوێندنی تایبەتیان تێدا نییە ئەگەر پلانیان پڕ نەبووەوە ئەوا دەکرێت چەند نمرەیەک کەمبکرێتەوە، بە مەرجێک (10) نمرە تێپەڕ نەکات.

2- تەمەنی پێشکەشکار نابێت لە (35) ساڵ زیاتر بێت بۆ کۆمەڵەی پزیشکی (پزیشکی ، پزیشکی ددان، دەرمانسازی) وە (40) ساڵ بۆ کۆلێژ و پەیمانگەکانی تر وە (30) ساڵ بۆ (کۆلێژی وەرزش).

3- پێشکەش کردن بۆ خوێندنی پاراڵێل بە هەمان شێوەی سیستەمەکانی (زانکۆلاین، ئێواران) دەبێت.

4- سەبارەت بە هەر کێشەیەکی تر کەیسەکان لە لایەن زانکۆوە بەرز دەکرێتەوە بۆ وەزارەت بۆ چارەسەر کردنیان بە شێوەیەک کە لە بەرژەوەندی ئاستی زانستی قوتابی/ خوێندکار بێت.

5- کۆنمرەی پێشبڕکێ بەم شێوەیە دەبێت:

* لە کۆلێژەکانی (پزیشکی، پزیشکی ددان، دەرمانسازی) ڕەچاوی **(30)** نمرە کەمتر لە کۆنمرەی وەرگیراو لەو ساڵەی خوێندندا دەکرێت.

* لە کۆلێژەکانی ئەندازیاری و یاسا ڕەچاوی **(35)** نمرە کەمتر لە کۆنمرەی وەرگیراو لەو ساڵەی خوێندندا دەکرێت.

* بۆ کۆلێژەکانی زانستە تەندروستییەکان و هەر بوارێکی تر ڕەچاوی **(45)** نمرە کەمتر لە کۆنمرەی وەرگیراو لەو ساڵەی خوێندندا دەکرێت.

6- کرێی خوێندنی پاراڵێل لە لایەن ئەنجومەنی زانکۆوە دەستنیشان دەکرێت بە پێی تێچووی بەشەکە و پێداویستییەکانی لە لایەن وەزارەتەوە پەسند دەکرێت، بۆ ئەم مەبەستەش زانکۆکان دەبێت کرێی خوێندن لە هەر بەش و کۆلێژێک رەوانەی وەزارەت بکەن.

7- بە مەبەستی هاندانی خوێندن ئەگەر قوتابی/ خوێندکار کە بە سیستەمی پاراڵێل وەرگیراوە لە هەر ساڵێک یەکەم بوو لە سەر هەموو قوتابیان/ خوێندکارانی بەشەکەی ئەوا لە (75%) ی کرێی خوێندن دەبوردرێت و ئەگەر دووەم بوو لە (50%) وە سێیەم لە (25%)ی کرێی خوێندن دەبوردرێت.

8- لە بەر زۆری ڕێژەی دەرچووانی پۆلی دوانزەی ئامادەیی بۆ ئەمساڵی خوێندن کورسی خوێندنی پاراڵێل لە زانکۆکان بۆ ساڵی خوێندنی (2020-2021) تەرخان دەکرێت بۆ دەرچووانی ئەمساڵ و ساڵی پێشتری خوێندن، وە ئەگەر کورسی بە تاڵ مایەوە ئەوا بەو پێشکەشکارانە پڕ دەکرێتەوە کە (5) ساڵ بەسەر دەرچوونیان تێپەر نەبووە.

9- دەرچووی کۆلێژ بۆیان هەیە داواکاری پێشکەش بکەن و لە سەر بنەمای کۆنمرەی ئامادەیی پێشبڕکێ دەکەن، بە مەرجێک کۆنمرەی قوتابی لە **(60%)** کەمتر نەبێت بۆ کۆلێژ وە **(55%)** بۆ پەیمانگە، جگە لە پەیمانگە تەکنیکییە پزیشکییەکان لە **(60%)** کەمتر نەبێت.

10- ڕەچاوی وانە پەیوەندیدارەکان دەکرێت (دروس المفاضلە).

11- دابەزین وگواستنەوە بۆ وەرگیراوان بەم سیستەمە ناکرێت.

12- بە مەبەستی هاندانی داواکاری خوێندن بۆ دەرچووانی ئامادەییەکانی وولاتەکانی دەوروبەری هەرێمی

کوردستان و بیانی و نێودەوڵەتی دەکرێ ڕێژەیەک لە دەرەوەی پلانی وەرگرتن دیاری بکرێت بۆ وەرگرتنیان بە سیستەمی پاراڵێل، لەگەڵ چاوپۆشی کردن لە هەندێ مەرج وەکو (تەمەن، ساڵی دەرچوون، کۆنمرە). ئەم برگەیە ئەو قوتابی و خوێندکارانەش دەگرێتەوە کە بە رەچەلەك عیراقین بەلام هەلگری رەگەزنامەی بیانین، بە مەرجێك کە پۆلەکانی (10، 11، 12) ی لە دەرەوەی ولات تەواو کردبێت.

وەزارەتی پەروەردە دەبێت لیستێک بە ناوی ئەو پێشکەشکارانە دوای یەکسان کردنی بڕوانامەکانیان ڕەوانەی ناوەندی وەرگرتن بکات بۆ دابەش کردنیان بە سەر کۆلێژ و پەیمانگەکاندا.

بڕگەی چواردەیەم: وەرگرتن لە خوێندنی ئێواران لە زانکۆ حکومییەکان:

١- پێویستە خوێندنی ئێواران لە بەشە زانستە مرۆڤایەتییەکانی زانکۆ حکومییەکان، و پەیمانگە حکومییەکان بکرێتەوە.

٢- پلانی وەرگرتنی خوێندنی ئێواران نابێت لە ڕێژەی (100%)ی پلانی پەسندکراوی بەشەکانی بەیانیان زیاتر بێت.

٣- دەزگای سەرپەرشتی و دڵنیایی جۆری بە دواداچوون دەکات بۆ دڵنیایی لە ئاستی زانستی و کواڵیتی بەشەکان.

٤- پێشکەش کردن بە شێوازی ئەلیکترۆنی (ئۆنڵاین) دەبێت، لە هەمان لاپەڕەی ئەلیکترۆنی تایبەت بە پێشکەش کردنی (زانکۆ لاین، پاراڵێل).

٥- بۆ زیاتر دەستە بەرکردنی کواڵیتی و دڵنیایی جۆری، تاقیکردنەوە کۆتاییەکان لە خوێندنی ئێواران لەگەڵ خوێندنی بەیانیان بەیەکەوە ئەنجام دەدرێت و بە هەمان پرسیار دەبێت.

٦- کات ژمێرەکانی دەوامی خوێندنی ئێواران دەبێت بە هاوتای کات ژمێرەکانی خوێندنی بەیانیان بێت (لە 8 کاتژمێر کەمتر نەبێت).

٧- لە زانکۆکاندا هەر بەشێک (لە کۆلێژ و پەیمانگەکان) ئەگەر لە خوێندنی بەیانیان قوتابی/خوێندکاری نەبێت، ئەوا بۆی نییە لە دەوامی ئێواران قوتابی/ خوێندکار وەربگرێت.

٨- کۆنمرەی وەرگرتن لە پەیمانگە حکومییەکان نابێت لە **(55%)** کەمتر بێت، ئەم مەرجە دەرچوانی ئامادەییە پیشەییەکانیش دەگرێتەوەو کە تەنها مافی پێشکەش کردنیان بۆ پەیمانگە هەیە بە ڕەچاوکردنی هاوپسپۆرییان.

کۆنمرەی وەرگرتن لە قەزاو ناحییەکان و ئەو شوێنانەی کە زانکۆی تایبەتیان لێ نییە بە هەمان کۆنمرەی زانکۆ تایبەتەکان دەبێت.

٩- بۆ وانە پەیوەندیدارەکانی پسپۆرییەکان ڕەچاوی (کریدت) دەکرێت.

١٠- پێشینە (ئەولەویەت) بۆ دەرچووانی ئامادەیی ساڵی خوێندنی (2019-2020) دەبێت تا ڕێژەی (80%)، وە لە کاتی پڕ نەبوونەوەی ئەو ڕێژەیە بە دەرچووانی ساڵانی ڕابردوو و دەرەوەی هەرێم پڕ دەکرێتەوەو ڕەچاوی تەمەن ناکرێت، جگە لە کۆلێژ و بەشەکانی پەروەردەی وەرزش کە تەمەنیان نابێت لە (30) ساڵ تێپەر بکات.

١١- ئەو قوتابی/ خوێندکارەی کە دەرناچێت (راسب) دەبێت و خوێندنی ئێواران لەو قۆناغەدا نامێنێت ، ئەوا بە میوانداری دەچێتە خوێندنی بەیانیان بە سیستەمی پاراڵێل بە تەواوی کرێی خوێندنی پاراڵێل ، وە بڕوانامەکەی بە ئێواران دەبێت.

١٢- گواستنەوە بۆ وەرگیراوان لە خوێندنی ئێواران بۆ بەشی هاوشێوەی بەیانیان ناکرێت لە بەر جیاوازی

كۆنمرە.
١٣- بە مەبەستی هاندانی خوێندن ئەگەر قوتابی/ خوێندكار كە بە سیستەمی ئێواران وەرگیراوە لە هەر ساڵێك یەكەم بوو لە سەر هەموو قوتابیان/ خوێندكارانی بەشەكەی ئەوا لە (75%) ی كرێی خوێندن دەبوردرێت و ئەگەر دووەم بوو لە (50%) وە سێیەم لە (25%)ی كرێی خوێندن دەبوردرێت.
١٤- سەبارەت بە كرێی خوێندنی ئێواران لە لایەن ئەنجومەنی زانكۆوە دەست نیشان دەكرێت و بە پێی تێچووی بەشەكە و پێداویستییەكانی، بە مەرجێك ڕێژەكە كەمتر نەبێت (70%) ی نرخی خوێندنی بەش و كۆلێژی هاوشێوەی زانكۆ تایبەتەكان لە لایەن وەزارەتەوە پەسەند دەكرێت، بۆ ئەم مەبەستە زانكۆكان دەبێت كرێی خوێندن لە بەشەكانی كە خوێندنی ئێوارانیان هەیە ڕەوانەی وەزارەت بكەن.

ئەو زانكۆ و پەیمانگەیانەی كە لە دەرەوەی شارە گەورەكانن
(بەسیستەمی پاراڵێل ئەگەر پلانیان پرنەبووەوە ئەوا دەكرێت چەند نمرەیەك كەم بكرێتەوە بۆ وەرگرتن ، بەمەرجێك (10) نمرە تێپەڕ نەكات، وە بە سیستەمی ئێواران بە هەمان كۆنمرەی زانكۆ تایبەتەكان وەردەگیرێن)

ژ	ناوی زانكۆ	كۆلێژ/ پەیمانگە
1	زانكۆی كۆیە	
2	زانكۆی سۆران	
3	زانكۆی پۆلیتەكنیكی هەولێر	پەیمانگەی تەكنیكی شەقڵاوە
		پەیمانگەی تەكنیكی خەبات
		پەیمانگەی تەكنیكی چۆمان
4	زانكۆی سلێمانی	كۆ. پەروەردە مرۆییەكان/ سەید صادق
5	زانكۆی دهۆك	كۆ. پەروەردە/ ئاكرێ
		كۆ. پەروەردەی بنەڕەت/ ئامێدی
6	زانكۆی زاخۆ	
7	زانكۆی گەرمیان	
8	زانكۆی ڕاپەرین	

9	زانکۆی هەڵەبجە	
10	زانکۆی چەرموو	
11	زانکۆی پۆلیتەکنیکی دهۆک	کۆلێژی تەکنیکی تەندروستی شێخان
		کۆلێژی تەکنیکی ئاکرێ
		پەیمانگەی تەکنیکی زاخۆ پەیمانگەی تەکنیکی ئاکرێ
		پەیمانگەی تەکنیکی شێخان
		پەیمانگەی تەکنیکی ئامێدی
		پەیمانگەی تەکنیکی بەردەرەش
		پەیمانگەی تەکنیکی شنگال
12	زانکۆی پۆلیتەکنیکی سلێمانی	کۆلێجی تەکنیکی زانستە پراکتیکییەکان/ هەڵەبجە
		پەیمانگەی تەکنیکی سلێمانی/ پێنجوین
		پەیمانگەی تەکنیکی کەلار
		پەیمانگەی تەکنیکی هەڵەبجە
		پەیمانگەی تەکنیکی چەمچەماڵ
		پەیمانگەی تەکنیکی دووکان
		پەیمانگەی تەکنیکی دەربەندیخان
		پەیمانگەی تەکنیکی بەکرەجۆ

بڕگەی پانزەیەم: تەرخانكردنی كورسی خوێندن بۆ ڕاگەیاندكاران:

(ڕاگەیاندكار مەرجە ئەندامی سەندیكای ڕۆژنامەنووسان بێت)

1- وەرگرتنی (6) پاڵێوراوی ڕاگەیاندن لە هەر بەشێكی ڕاگەیاندن لە زانكۆكان و زانكۆ پۆلیتەكنیكییەكاندا، وە ئەو بەشانەی لقیان هەیە ئەم شەش كورسییە دابەش دەكرێت بە سەر لقەكاندا.

2- سەبارەت بە ئەوانەی پێشكەش دەكەن بۆ زانكۆكان، دەرچووی ئامادەیی و پەیمانگەی ڕاگەیاندن بن و ئاماژە بكرێت بە دوا بڕوانامە، بە مەرجێك كۆنمرەیان لە **(60%)** كەمتر نەبێت.

3- یەك لە سەر سێ ی كورسییەكانی خوێندن بە پێی پێشبڕكێ بۆ دەرچووانی بەشی ڕاگەیاندن لە پەیمانگەكان دەبێت، بە مەرجێك تێكڕایی نمرەكانیان لە پەیمانگە لە **(60%)** كەمتر نەبێت.

4 - یەك لە سەر سێ ی كورسییەكانی بەشی ڕاگەیاندن لە پەیمانگە تەكنیكییەكان لە زانكۆ پۆلیتەكنیكییەكان بۆ دەرچووانی پیشەیی دەبێت، بە مەرجێك كۆنمرەیان لە **(60%)** كەمتر نەبێت.

5 - تەمەنی پاڵێوراو نابێت لە (35) ساڵ زیاتر بێت و ئەگەر تەمەنی لە نێوان (35-40) ساڵ بێت، ئەوا بە خوێندنی پارالێل مامەڵەیان لەگەڵ دەكرێت.

6 - پاڵاوتن بۆ ئەم كورسییانە بە پێشبڕكێ دەبێت ،تاقیكردنەوەی لێهاتوویی ئەنجام دەدەن لە لایەن لێژنەی زانستی بەشەكانی ڕاگەیاندن بە ڕێژەیی (60%) ی لە سەر نمرەی ئامادەیی و ڕێژەی (40%)ی بۆ تاقیكردنەوەی لێهاتووی دەبێت و بە هەر دوو شێوازی نووسین و چاوپێكەوتن، بە مەرجێك لە تاقیكردنەوەكە دەربچێت لەگەڵ پێشكەش كردنی دۆكۆمێنت و بابەتە پەیوەندیدارەكان بە هەموو چالاكی ڕاگەیاندن.

7- نابێت پاڵێوراو سێ ساڵ زیاتر لە ڕۆژی داواكردنی وەرگرتنی دا لە چالاكییەكانی دابڕاو بێت و دەبێت چالاكییەكانی بە دۆكۆمێنت و پشتگیری دەزگاكان پێشكەش بكات.

8 - نابێت پاڵێوراو دەرچووی هیچ كۆلێژیك بێت و یان ناوی سڕا بێتەوە لە كۆلێژ و پەیمانگە.

9 - دوای پاڵاوتن ناوەكان بە كۆنووسێك بەرزدەكرێتەوە لە ڕێگەی تۆماری گشتی زانكۆ بۆ وەزارەت بۆ پەسەندكردنی.

بڕگەی شانزەیەم: قوتابی/ خوێندكاری خاوەن پێداویستی تایبەت:

1- قوتابی/ خوێندكاری نابینا كە مەرجەكانی وەرگرتنی هەبێت بۆی هەیە داواكاری وەرگرتن ڕاستەوخۆ پێشكەش بكات بە بەڕێوەبەرایەتی ناوەندی وەرگرتن بۆ وەرگرتن لە یەكێك لە كۆلێژە مرۆڤایەتییەكان بە پێی فۆرمێكی تایبەت واتە لە ڕێگەی زانكۆلاین داواكاری پێشكەش ناكات.

2- قوتابی/ خوێندكاری خاوەن پێداویستی تایبەت ئەگەر لە كۆلێژێك یان پەیمانگەیەك وەرگیرا و جەستەی شیاو نەبوو بۆ ئەو جۆرە خوێندنە، ئەوا بەڕێوەبەرایەتی ناوەندی وەرگرتن بۆی هەیە بیگوازێتەوە بۆ خوێندنێكی شیاوتر بە پێی كەمترین كۆنمرەی وەرگیراو لە زانكۆ و پەیمانگەكانی هەرێم.

بڕگەی حەڤدەیەم: ڕەچاوکردنی سنووری جوگرافی:

1- (80%) ی کورسییەکانی خوێندن لەو زانکۆیانەی کە لە هەر پارێزگایەک هەیە بۆ قوتابیان/ خوێندکارانی دانیشتووی پارێزگاکە دەبێت و لە (20%) ی کورسییەکانیش بۆ کێبڕکێی گشت قوتابیان/ خوێندکارانی هەرێم دەبێت، بە ڕەچاو کردنی ئەوەی کە ناوچەکانی گەرمیان و پارێزگای هەڵەبجە لە سەر پارێزگای سلێمانی دەبێت.

2- (100%) ی کورسییەکانی خوێندن لە پەیمانگە تەکنیکییەکان بە پێی سنووری جوگرافی بۆ قوتابیانی/ خوێندکارانی دانیشتووی پارێزگاکە دەبێت.

3- وەرگرتنی دەرچووان لە تاکە بەشەکان (کۆلێژ بێت یان پەیمانگە) ڕێژەی (40%) ی وەرگرتن بۆ ئەو پارێزگایە دەبێت کە بەشەکەی تێدایە و (60%) ی بۆ دەرچووانی هەرێم.

بڕگەی هەژدەیەم: پەیوەندی کردن و ناڕەزایی:

1- ئەو قوتابی/ خوێندکارەی ناوی لە هەر کۆلێژێک یان پەیمانگەیەک دەردەچێت پێویستە لە ماوەی (10) ڕۆژ پاش ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی وەرگرتن پەیوەندی بە شوێنەکەی خۆی بکات ، بە پێچەوانەوە هەڵوەشاندنەوەی پاڵاوتنی بۆ دەکرێت و تاکو ساڵی خوێندنی دواتر ناتوانێت پەیوەندی بکات ، وە هەروەها ساڵی یەکەمی وەرگیرانی بە کەوتوو بۆ ئەژمار دەکرێت.

2- هەر قوتابی/ خوێندکارێک بە پێی ڕێزبەندی هەڵبژاردنەکانی خۆی لە کۆلێژێک یان پەیمانگەیەک وەردەگیرێت ئەوا بە هیچ شێوەیەک مافی ناڕەزایی نابێت و خۆیان بەرپرسیارن لە هەڵەی پڕکردنەوە.

3- ئەو قوتابی/ خوێندکارەی هەر نەگونجان یان هەڵەیەک لە ئەنجامی وەرگرتنیدا هەبوو ئەوا پێویستە سەرەتا وەک هەر قوتابی/ خوێندکارێکی تر پەیوەندی بەو خوێندنە بکات کە ناوی تێیدا دەرچووە و پاشان لە ماوەی (10) ڕۆژ لە ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی وەرگرتن فۆرمی ناڕەزایی لە مەڵبەندی ڕاوێژکاری پارێزگاکەی خۆی پڕبکاتەوە و دوا وەڵامییان لێ وەربگرێت سەبارەت بە بەردەوام بوونی لە سەر خوێندنەکەی تاوەکو بەرەو ڕووی هیچ جۆرە لێپرسینەوەیەکی یاسایی نەبێتەوە کە ببێتە هۆی دابڕانی لە خوێندن و هەڵوەشاندنەوەی وەرگرتنەکەی.

بڕگەی نۆزدەیەم: گەڕانەوەی پاڵاوتن:

ئەو قوتابی/ خوێندکارەی کە لە ساڵی خوێندنی (2019-2020) پاڵێوراو بوو بۆ وەرگرتن لە زانکۆ و پەیمانگەکانی هەرێم ئەگەر پەیوەندی نەکردبێت بە شوێنی وەرگرتنی لە بەر هەر هۆیەک بێت، ئەوا بۆ ساڵی خوێندنی (2020-2021) مافی گەڕانەوەی هەیە بۆ هەمان شوێنی پێشووی و ساڵی خوێندنی (2019-2020) ی بە کەوتوو بۆ ئەژمار بکرێت، بە مەرجێک دانەمەزرا بێت یان لە زانکۆیەکی تایبەت (ئەهلی) وەرنەگیرا بێت.

بڕگەی بیستەم: خۆتەرخانکردن بۆ خوێندن:

ئەو قوتابی/خوێندکارانەی لە خوێندنی بەیانیان وئێواران لە زانکۆ حکومیەکان وەردەگیرێن پێویستە بە تەواوی خۆیان بۆ خوێندن تەرخان بکەن و پابەندی دەوام بن و ئەگەر قوتابی/خوێندکار فەرمانبەر بوو ئەوا پێویستە مۆڵەتی خوێندن بە پێی یاسا و ڕێنمایيە بەرکارەکان وەربگرێت. وە لە حاڵەتێکدا ئەگەر لە کاتی خوێندندا دامەزرا ئەوا پێویستە خوێندنەکەی دوا بخات تاوەکو مەرجەکانی وەرگرتنی مۆڵەتی خوێندن لێی بەدی دیت.

بڕگەی بیست و یەک :

جێبەجێ کردنی گشت ئەو ڕێنماییانە لە ئەستۆی لایەنە پەیوەندیدارەکانی زانکۆکان و فەرمانگەی خوێندن و پلان دانان و بە دواداچوون/ بەڕێوبەرایەتی ناوەندی وەرگرتن دایە، بۆ هەر خاڵ و بڕگەیەک بە پێی تایبەتمەندی خۆی.

بڕگەی بیست و دوو: لە رۆژی دەرچوونی ئەم رێنماییە کار بە هیچ رێنماییەکی تری وەرگرتنی پێشووتر ناکرێت.

د. ئارام محمد قادر
وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی